

Warszawa, dnia 12 czerwca 2023 r.

Poz. 1087

OBWIESZCZENIE
MARSZAŁKA SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 17 kwietnia 2023 r.

**w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych
w razie niewypłacalności pracodawcy**

1. Na podstawie art. 16 ust. 1 zdanie pierwsze ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1461) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz. U. z 2020 r. poz. 7), z uwzględnieniem zmiany wprowadzonej ustawą z dnia 26 stycznia 2023 r. o fundacji rodzinnej (Dz. U. poz. 326) oraz zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem 13 kwietnia 2023 r.

2. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia tekst jednolity ustawy nie obejmuje art. 145 ustawy z dnia 26 stycznia 2023 r. o fundacji rodzinnej (Dz. U. poz. 326), który stanowi:

„Art. 145. Ustawa wchodzi w życie po upływie trzech miesięcy od dnia ogłoszenia.”.

Marszałek Sejmu: *E. Witek*

Załącznik do obwieszczenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej
Polskiej z dnia 17 kwietnia 2023 r. (Dz. U. poz. 1087)

USTAWA

z dnia 13 lipca 2006 r.

o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy¹⁾

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa reguluje zasady, zakres i tryb ochrony roszczeń pracowniczych w razie niemożności ich zaspokojenia z powodu niewypłacalności pracodawcy.

Rozdział 2

Niewypłacalność pracodawcy

Art. 2. 1. Przepisy ustawy stosuje się w przypadku niewypłacalności pracodawcy będącego przedsiębiorcą, o którym mowa w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2023 r. poz. 221 i 641), położonym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oddziałem banku zagranicznego w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 20 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2022 r. poz. 2324, 2339, 2640 i 2707 oraz z 2023 r. poz. 180), a także przedsiębiorcą zagranicznym pochodzącym z państw członkowskich Unii Europejskiej lub państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Porozumieniu Gospodarczym, który utworzył na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oddział lub przedstawicielstwo, o którym mowa w przepisach ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2022 r. poz. 470), o ile:

- w przypadku przedsiębiorców zagranicznych z państw członkowskich Unii Europejskiej, z wyłączeniem Danii – może być wobec nich wszczęte postępowanie upadłościowe w rozumieniu art. 2 lit. a lub lit. c rozporządzenia Rady (WE) nr 1346/2000 z dnia 29 maja 2000 r. w sprawie postępowania upadłościowego²⁾,
- w przypadku przedsiębiorców zagranicznych z Danii i państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym – może być wobec nich uznane główne zagraniczne postępowanie upadłościowe, o którym mowa w przepisach ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe (Dz. U. z 2022 r. poz. 1520) dotyczących międzynarodowego postępowania upadłościowego,
- w przypadku przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a także oddziałów banków zagranicznych – odrębne przepisy nie wyłączają możliwości ogłoszenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej upadłości oraz wszczęcia postępowania restrukturyzacyjnego takiego pracodawcy,
- w przypadku przedsiębiorców zagranicznych z państw członkowskich Unii Europejskiej i państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym działających na terenie Rzeczypospolitej Polskiej jako oddział instytucji kredytowej lub zakładu ubezpieczeń – może zostać wszczęte wobec instytucji kredytowej lub zakładu ubezpieczeń postępowanie upadłościowe, postępowanie restrukturyzacyjne lub inne podobne postępowanie,

i jednocześnie zatrudnia, zgodnie z przepisami polskiego prawa, co najmniej jedną osobę fizyczną w związku z prowadzoną na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalnością gospodarczą lub działalnością przedstawicielstwa.

2.³⁾ Niewypłacalność pracodawcy, o której mowa w ust. 1, nie zachodzi w odniesieniu do osób prawnych podlegających obowiązkowi wpisu do rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, o którym mowa w rozdziale 3 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2023 r. poz. 685), wpisanych do rejestru przedsiębiorców z tytułu wykonywania działalności gospodarczej, jednostek zaliczanych, na podstawie odrębnych przepisów, do sektora finansów publicznych, a także osób fizycznych prowadzących gospodarstwo domowe zatrudniających osoby wykonujące pracę zarobkową w tym gospodarstwie.

¹⁾ Niniejsza ustawa dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2002/74/WE z dnia 23 września 2002 r. zmieniającej dyrektywę Rady nr 80/987/EWG z dnia 20 października 1980 r. w sprawie zbliżania ustawodawstw Państw Członkowskich dotyczących ochrony pracowników na wypadek niewypłacalności pracodawcy (Dz. Urz. WE L 270 z 08.10.2002, str. 10; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 5, t. 4, str. 261).

²⁾ Wymienione rozporządzenie zostało opublikowane w Dz. Urz. WE L 160 z 30.06.2000, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 19, t. 1, str. 191.

³⁾ W tym brzmieniu obowiązuje do wejścia w życie zmiany, o której mowa w odnośniku 4.

2.⁴⁾ Niewypłacalność pracodawcy, o której mowa w ust. 1, nie zachodzi w odniesieniu do osób prawnych podlegających obowiązkowi wpisu do rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, o którym mowa w rozdziale 3 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2023 r. poz. 685), wpisanych do rejestru przedsiębiorców z tytułu wykonywania działalności gospodarczej, fundacji rodzinnych, o których mowa w ustawie z dnia 26 stycznia 2023 r. o fundacji rodzinnej (Dz. U. poz. 326), jednostek zaliczanych, na podstawie odrębnych przepisów, do sektora finansów publicznych, a także osób fizycznych prowadzących gospodarstwo domowe zatrudniających osoby wykonujące pracę zarobkową w tym gospodarstwie.

Art. 3. 1. Niewypłacalność pracodawcy, o której mowa w art. 2 ust. 1, zachodzi, gdy sąd upadłościowy lub restrukturyzacyjny, na podstawie przepisów Prawa upadłościowego lub Prawa restrukturyzacyjnego, wyda postanowienie o:

- 1) ogłoszeniu upadłości pracodawcy lub wszczęciu wobec niego wtórnego postępowania upadłościowego;
- 2) otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego, o którym mowa w art. 2 pkt 2–4 ustawy z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne (Dz. U. z 2022 r. poz. 2309);
- 3) oddaleniu wniosku o ogłoszenie upadłości pracodawcy, jeżeli jego majątek nie wystarcza lub jedynie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania;
- 4) oddaleniu wniosku o ogłoszenie upadłości w przypadku stwierdzenia, że majątek dłużnika jest obciążony hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym lub hipoteką morską w takim stopniu, że pozostały jego majątek nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania.

2. Datą niewypłacalności jest data wydania postanowienia sądu upadłościowego o ogłoszeniu upadłości lub wszczęciu wtórnego postępowania upadłościowego pracodawcy, data wydania postanowienia sądu restrukturyzacyjnego o otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego pracodawcy, data postanowienia sądu upadłościowego o oddaleniu wniosku o ogłoszenie upadłości pracodawcy w przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 3 i 4.

Art. 4. 1. Niewypłacalność pracodawcy, o którym mowa w art. 2 ust. 1, zachodzi również w przypadku wszczęcia postępowania upadłościowego, postępowania układowego lub innego podobnego postępowania w państwach członkowskich Unii Europejskiej lub w państwach członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronach umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym wobec instytucji kredytowych i zakładów ubezpieczeń mających siedziby w tych państwach.

2. Niewypłacalność pracodawcy, o którym mowa w art. 2 ust. 1, zachodzi również w przypadku, gdy sąd zagraniczny wyda orzeczenie, zgodnie z którym nie zostaje wszczęte postępowanie upadłościowe z uwagi na stwierdzenie definitywnego zamknięcia przedsiębiorstwa albo z powodu niewystarczalności aktywów na zaspokojenie kosztów tego postępowania.

3. Datą niewypłacalności jest data wydania przez sąd zagraniczny orzeczenia w przypadku, o którym mowa w ust. 1 albo w ust. 2.

Art. 5. 1. Niewypłacalność pracodawcy, o którym mowa w art. 2 ust. 1, zachodzi również w przypadku wydania, zgodnie z przepisami Prawa upadłościowego dotyczącymi międzynarodowego postępowania upadłościowego, przez sąd upadłościowy postanowienia o uznaniu orzeczenia o wszczęciu głównego zagranicznego postępowania upadłościowego wszczętego wobec przedsiębiorcy zagranicznego z Danii lub państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym.

2. Niewypłacalność pracodawcy, o którym mowa w art. 2 ust. 1, zachodzi także w przypadku, gdy sąd zagraniczny wyda orzeczenie, zgodnie z którym nie zostaje wszczęte postępowanie upadłościowe z uwagi na stwierdzenie definitywnego zamknięcia przedsiębiorstwa albo z powodu niewystarczalności aktywów na zaspokojenie kosztów tego postępowania.

3. Datą niewypłacalności jest data wydania przez sąd upadłościowy postanowienia o uznaniu zagranicznego postępowania upadłościowego, o którym mowa w ust. 1, albo data wydania przez sąd zagraniczny orzeczenia, o którym mowa w ust. 2.

Art. 6. 1. Niewypłacalność pracodawcy, o którym mowa w art. 2 ust. 1, zachodzi również, gdy:

- 1) organ sądowy lub każdy inny właściwy organ państwa członkowskiego Unii Europejskiej, z wyłączeniem Danii, uprawniony do wszczęcia postępowania upadłościowego wyda, zgodnie z art. 3 ust. 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 1346/2000, orzeczenie o wszczęciu wobec przedsiębiorcy lub przedsiębiorcy zagranicznego postępowania upadłościowego, o którym mowa w art. 2 lit. a lub c tego rozporządzenia, oraz powoła zarządcę albo

⁴⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 138 ustawy z dnia 26 stycznia 2023 r. o fundacji rodzinnej (Dz. U. poz. 326), która wejdzie w życie z dniem 22 maja 2023 r.

- 2) organ sądowy lub każdy inny właściwy organ państwa członkowskiego Unii Europejskiej, z wyłączeniem Danii, uprawniony do wszczęcia postępowania upadłościowego wyda, zgodnie z art. 3 ust. 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 1346/2000, orzeczenie, zgodnie z którym nie zostaje wszczęte postępowanie upadłościowe z uwagi na stwierdzenie definitywnego zamknięcia przedsiębiorstwa albo z powodu niewystarczalności aktywów na zaspokojenie kosztów tego postępowania, albo
- 3) sąd upadłościowy wyda, zgodnie z art. 3 ust. 2 i 4 rozporządzenia Rady (WE) nr 1346/2000, orzeczenie o ogłoszeniu upadłości przedsiębiorcy zagranicznego, mające skutki ograniczone do majątku dłużnika znajdującego się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Datą niewypłacalności jest data wydania orzeczenia, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, data wydania orzeczenia, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, albo data wydania przez sąd upadłościowy postanowienia o ogłoszeniu upadłości przedsiębiorcy zagranicznego, o którym mowa w ust. 1 pkt 3.

Art. 7. W przypadkach, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1, zarządca, w rozumieniu art. 2 lit. b rozporządzenia Rady (WE) nr 1346/2000, obwieszcza w Monitorze Sądowym i Gospodarczym o wydaniu orzeczenia o wszczęciu postępowania upadłościowego, o wydaniu orzeczenia o powołaniu zarządcy oraz dane o osobie zarządcy. Obwieszczenie zawiera istotną treść orzeczenia o wszczęciu postępowania oraz orzeczenia o powołaniu zarządcy, informacje o osobie zarządcy oraz informację, że właściwość sądu wynika z art. 3 ust. 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 1346/2000.

Art. 8. 1. Niewypłacalność pracodawcy, o którym mowa w art. 2 ust. 1, zachodzi również, gdy w postępowaniu krajowym w razie niezaspokojenia przez pracodawcę roszczeń pracowniczych z powodu braku środków finansowych:

- 1) na podstawie przepisów Prawa upadłościowego sąd upadłościowy wyda postanowienie o umorzeniu postępowania upadłościowego, jeżeli:
 - a) majątek pozostały po wyłączeniu z niego przedmiotów majątkowych dłużnika obciążonych hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym lub hipoteką morską nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania,
 - b) wierzyciele zobowiązani uchwałą zgromadzenia wierzycieli albo postanowieniem sędziego-komisarza nie złożyli w wyznaczonym terminie zaliczki na koszty postępowania, a brak jest płynnych funduszy na te koszty;
- 2) organ założycielski podejmie decyzję o wdrożeniu postępowania likwidacyjnego wobec przedsiębiorstwa państwowego, o ile likwidacja nie jest skutkiem przekształcenia, łączenia lub podziału tego przedsiębiorstwa;
- 3) sąd orzeknie rozwiązanie spółki handlowej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1467, 1488, 2280 i 2436);
- 4) minister właściwy do spraw gospodarki wyda, na podstawie przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, decyzję o zakazie wykonywania działalności gospodarczej, wykonywanej na takich samych zasadach jak przez przedsiębiorców polskich, przez przedsiębiorcę zagranicznego w ramach utworzonego oddziału z siedzibą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) minister właściwy do spraw gospodarki wyda, na podstawie przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, decyzję o wykreśleniu przedstawicielstwa przedsiębiorcy zagranicznego z siedzibą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z rejestru przedstawicielstw;
- 6) zgodnie z przepisami art. 7–7i ustawy z dnia 19 listopada 1999 r. – Prawo działalności gospodarczej (Dz. U. poz. 1178, z późn. zm.⁵⁾)⁶⁾ lub przepisami o swobodzie działalności gospodarczej organ ewidencyjny wykreśli pracodawcę będącego osobą fizyczną z Ewidencji Działalności Gospodarczej⁷⁾ w wyniku zawiadomienia o zaprzestaniu wykonywania działalności gospodarczej lub stwierdzenia trwałego zaprzestania wykonywania przez pracodawcę działalności gospodarczej;

⁵⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2000 r. poz. 958 i 1193, z 2001 r. poz. 509, 679, 1115 i 1643, z 2002 r. poz. 2, 995 i 1112, z 2003 r. poz. 789, 1176 i 2125, z 2004 r. poz. 535, 870 i 1808, z 2006 r. poz. 1043, z 2008 r. poz. 888, z 2009 r. poz. 97 oraz z 2011 r. poz. 764 i 1016.

⁶⁾ Ustawa utraciła moc z dniem 21 sierpnia 2004 r. na podstawie art. 66 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. poz. 1808), która weszła w życie z dniem 21 sierpnia 2004 r.

⁷⁾ Obecnie Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej na podstawie art. 202 ust. 2 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo przedsiębiorców oraz inne ustawy dotyczące działalności gospodarczej (Dz. U. poz. 650), która weszła w życie z dniem 30 kwietnia 2018 r.

7) zgodnie z przepisami rozdziału 5 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy (Dz. U. z 2022 r. poz. 541) organ ewidencyjny wykreśli pracodawcę będącego osobą fizyczną z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej w wyniku zawiadomienia o zaprzestaniu wykonywania działalności gospodarczej lub stwierdzenia trwałego zaprzestania wykonywania przez pracodawcę działalności gospodarczej.

1a. Niewypłacalność pracodawcy, o którym mowa w art. 2 ust. 1, zachodzi również w razie niezaspokojenia przez pracodawcę roszczeń pracowniczych z powodu braku środków finansowych, gdy na podstawie art. 20 ust. 1h ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym w rejestrze przedsiębiorców zamieszczony został wpis informacji o otwarciu likwidacji przedsiębiorcy zagranicznego.

2. Datą niewypłacalności jest data uprawomocnienia się postanowienia sądu upadłościowego o umorzeniu postępowania upadłościowego w przypadku pracodawców, o których mowa w ust. 1 pkt 1, data wydania decyzji w przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 2, 4 i 5, data uprawomocnienia się orzeczenia sądu, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, data dokonania wykreślenia w wyniku stwierdzenia trwałego zaprzestania wykonywania przez pracodawcę działalności gospodarczej, o którym mowa w ust. 1 pkt 6 i 7, data zaprzestania wykonywania działalności gospodarczej, o którym mowa w ust. 1 pkt 6 i 7, albo data wpisu w rejestrze, o którym mowa w ust. 1a.

Art. 8a. (uchylony)

Rozdział 3

Pracodawca, pracownik

Art. 9. Przedsiębiorca, o którym mowa w art. 2 ust. 1, prowadzący działalność gospodarczą wyłącznie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przedsiębiorca prowadzący działalność gospodarczą również na terytorium innych państw członkowskich Unii Europejskiej lub państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym w odniesieniu do działalności prowadzonej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, oddział banku zagranicznego, oddział instytucji kredytowej lub oddział zagranicznego zakładu ubezpieczeń, a także oddział lub przedstawicielstwo przedsiębiorcy zagranicznego, zwany dalej „pracodawcą”, jest obowiązany opłacać składki za pracowników na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, zwany dalej „Funduszem”.

Art. 9a. Pracodawca, o którym mowa w art. 9, nie opłaca składek na Fundusz za pracowników powracających z urlopu macierzyńskiego, urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, urlopu rodzicielskiego lub urlopu wychowawczego w okresie 36 miesięcy począwszy od pierwszego miesiąca po powrocie z urlopu macierzyńskiego, urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, urlopu rodzicielskiego lub urlopu wychowawczego.

Art. 9b. 1. Pracodawca, o którym mowa w art. 9, nie opłaca składek na Fundusz przez okres 12 miesięcy, począwszy od pierwszego miesiąca po zawarciu umowy o pracę, za osoby zatrudnione, które ukończyły 50. rok życia i w okresie 30 dni przed zatrudnieniem pozostawały w ewidencji bezrobotnych powiatowego urzędu pracy.

2. Pracodawca, o którym mowa w art. 9, nie opłaca składek na Fundusz za pracowników, którzy osiągnęli wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn.

Art. 9c. Pracodawca, o którym mowa w art. 9, nie opłaca składek na Fundusz przez okres 12 miesięcy, począwszy od pierwszego miesiąca po zawarciu umowy o pracę, za skierowanych zatrudnionych bezrobotnych, którzy nie ukończyli 30 roku życia.

Art. 10. Pracownikiem, o którym mowa w art. 9, jest osoba fizyczna, która zgodnie z przepisami polskiego prawa pozostaje z pracodawcą w stosunku pracy lub jest zatrudniona na podstawie umowy o pracę nakładczą albo wykonuje pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której, zgodnie z ustawą z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2022 r. poz. 1360, 2337 i 2339 oraz z 2023 r. poz. 326), stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, albo wykonuje pracę zarobkową na podstawie innej niż stosunek pracy na rzecz pracodawcy będącego rolniczą spółdzielnią produkcyjną, spółdzielnią kółek rolniczych lub inną spółdzielnią zajmującą się produkcją rolą – jeżeli z tego tytułu podlega obowiązkowi ubezpieczeń emerytalnego i rentowych, z wyjątkiem pomocy domowej zatrudnionej przez osobę fizyczną.

Rozdział 4

Zakres oraz tryb zaspokajania roszczeń pracowniczych z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych

Art. 11. W razie niewypłacalności pracodawcy są zaspokajane roszczenia pracowników, o których mowa w art. 10, a także byłych pracowników oraz uprawnionych do renty rodzinnej członków rodziny zmarłego pracownika lub zmarłego byłego pracownika.

Art. 12. 1. W razie niewypłacalności pracodawcy niezaspokojone roszczenia pracownicze, zwane dalej „roszczeniami”, podlegają zaspokojeniu ze środków Funduszu.

2. Zaspokojeniu ze środków Funduszu podlegają należności główne z tytułu:

- 1) wynagrodzenia za pracę;
- 2) przysługujących pracownikowi na podstawie powszechnie obowiązujących przepisów prawa pracy:
 - a) wynagrodzenia za czas niezawinionego przez pracownika przestoju, za czas niewykonywania pracy (zwolnienia od pracy) i za czas innej usprawiedliwionej nieobecności w pracy,
 - b) wynagrodzenia za czas niezdolności pracownika do pracy wskutek choroby, o którym mowa w art. 92 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2022 r. poz. 1510, 1700 i 2140 oraz z 2023 r. poz. 240 i 641),
 - c) wynagrodzenia za czas urlopu wypoczynkowego,
 - d) odprawy pieniężnej przysługującej na podstawie przepisów o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników,
 - e) ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy, o którym mowa w art. 171 § 1 Kodeksu pracy, przysługującego za rok kalendarzowy, w którym ustał stosunek pracy, oraz za rok bezpośrednio go poprzedzający,
 - f) odszkodowania, o którym mowa w art. 36¹ § 1 Kodeksu pracy,
 - g) dodatku wyrównawczego, o którym mowa w art. 230 i 231 Kodeksu pracy;
- 3) składek na ubezpieczenia społeczne należnych od pracodawców na podstawie przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych, przysługujących od świadczeń wypłaconych ze środków Funduszu.

3. Roszczenia z tytułów wymienionych w ust. 2 pkt 1, pkt 2 lit. a–c i lit. g podlegają zaspokojeniu za okres nie dłuższy niż 3 miesiące bezpośrednio poprzedzające datę wystąpienia niewypłacalności pracodawcy albo za okres nie dłuższy niż 3 miesiące bezpośrednio poprzedzające ustanie stosunku pracy, jeżeli ustanie stosunku pracy przypada w okresie nie dłuższym niż 12 miesięcy poprzedzających datę wystąpienia niewypłacalności pracodawcy, a w przypadku oddalenia przez sąd wniosku o ogłoszenie upadłości z przyczyn, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 3 i 4, również w okresie nie dłuższym niż 4 miesiące następujące po dacie wystąpienia niewypłacalności.

4. (uchylony)

5. Roszczenia z tytułów wymienionych w ust. 2 pkt 2 lit. d–f podlegają zaspokojeniu, jeżeli ustanie stosunku pracy nastąpiło w okresie nie dłuższym niż 12 miesięcy poprzedzających datę wystąpienia niewypłacalności pracodawcy lub w okresie nie dłuższym niż 4 miesiące następujące po tej dacie.

6. Roszczenia z tytułów wymienionych w ust. 2 podlegają zaspokojeniu także w przypadku, gdy uprawnienie do nich powstanie w dniu stanowiącym datę wystąpienia niewypłacalności pracodawcy lub w dniu ustania stosunku pracy.

Art. 12a. 1. Marszałek województwa wypłaca, na wniosek pracownika, zaliczkę na poczet niezaspokojonych przez pracodawcę roszczeń z powodu braku środków finansowych w związku z faktycznym zaprzestaniem działalności przez pracodawcę. Wysokość zaliczki stanowi kwotę niezaspokojonych roszczeń, o których mowa w art. 12 ust. 2, nie wyższą jednak niż wysokość minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalonego na podstawie odrębnych przepisów, obowiązującego w dniu złożenia wniosku o wypłatę zaliczki.

2. Faktyczne zaprzestanie działalności przez pracodawcę, o którym mowa w ust. 1, zachodzi, jeżeli w okresie trwającym dłużej niż 2 miesiące spełnione zostały łącznie następujące warunki:

- 1) pracodawca nie prowadził działalności gospodarczej i nie uzyskiwał z tego tytułu przychodów, z wyłączeniem zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej ujawnionej we właściwych rejestrach albo Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej;
- 2) pracodawca nie przebywał w siedzibie albo w miejscach wykonywania działalności pomimo wpisu we właściwych rejestrach albo Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej lub siedziba pracodawcy została z urzędu wykreślona z właściwych rejestrów;
- 3) pracodawca nie realizował wobec pracowników, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, organów podatkowych i rejestrowych obowiązków związanych z uprawnieniami pracowniczymi wynikających z powszechnie obowiązujących przepisów.

3. Datą faktycznego zaprzestania działalności przez pracodawcę jest dzień następujący po upływie okresu, o którym mowa w ust. 2.

4. Postępowania w sprawie wypłaty świadczeń, o których mowa w ust. 1, prowadzi marszałek województwa, o którym mowa w art. 15 ust. 3.

5. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, składa się marszałkowi województwa, o którym mowa w art. 15 ust. 3. Wniosek zawiera:

- 1) nazwisko, imię (imiona), numer PESEL, a w razie gdy nie nadano numeru PESEL – rodzaj, serię i numer dokumentu potwierdzającego tożsamość, datę urodzenia, nazwisko rodowe, obywatelstwo i płeć, adres zameldowania na pobyt stały, adres zamieszkania, jeżeli jest inny niż adres zameldowania na pobyt stały, adres do korespondencji, jeżeli jest inny niż adres zameldowania na pobyt stały i adres zamieszkania, nazwę i kod oddziału wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia, nazwę i adres właściwego urzędu skarbowego, informację o posiadanym stopniu niepełnosprawności, informację o posiadaniu ustalonego prawa do emerytury lub renty oraz informację o sposobie dokonania wypłaty świadczenia;
- 2) oświadczenie o zatrudnieniu u pracodawcy oraz rodzaju i wysokości niezaspokojonych roszczeń;
- 3) oświadczenie o osiągnięciu lub nieosiągnięciu kwoty ograniczenia rocznej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe na dany rok kalendarzowy, ogłoszonej na podstawie art. 19 ust. 10 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1009, z późn. zm.⁸⁾), z uwzględnieniem wnioskowanej kwoty świadczenia;
- 4) oświadczenie o ciążących na pracowniku potrąceniach z tytułu świadczeń alimentacyjnych.

6. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, pracownik dołącza informacje lub dokumenty uprawniające do zażalenia na działalność przez pracodawcę.

7. Oświadczenia, o których mowa w ust. 5 pkt 2–4, pracownik składa pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”. Klauzula ta zastępuje pouczenie o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

8. Wypłata pozostałych świadczeń może nastąpić na podstawie wniosku, o którym mowa w art. 16 ust. 1, złożonego do marszałka województwa, o którym mowa w art. 15 ust. 3, po zaistnieniu niewypłacalności pracodawcy, o której mowa w art. 3–6 i art. 8.

Art. 13. W przypadku ponownego zaistnienia niewypłacalności, o której mowa w art. 3–6 i art. 8, w odniesieniu do danego pracodawcy przepisy dotyczące zaspokajania roszczeń ze środków Funduszu nie mogą mieć powtórnie zastosowania do tych samych pracowników w zakresie takich samych roszczeń.

Art. 14. 1. W przypadku wypłaty świadczeń z tytułu roszczeń określonych w art. 12 ust. 2 pkt 1 i pkt 2 lit. a–c i lit. g łączna kwota świadczeń za okres jednego miesiąca nie może przekraczać przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, obowiązującego na dzień złożenia zbiorczego wykazu, o którym mowa w art. 15 ust. 1, lub wykazu uzupełniającego, o którym mowa w art. 15 ust. 2, albo na dzień złożenia wniosku, o którym mowa w art. 16 ust. 1.

2. W przypadku wypłaty świadczenia z tytułu roszczeń określonych w art. 12 ust. 2 pkt 2 lit. e łączna kwota świadczenia nie może przekraczać kwoty przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 1.

3. W przypadku wypłaty świadczenia z tytułu roszczenia określonego w art. 12 ust. 2 pkt 2 lit. d lub lit. f świadczenie nie może przekraczać kwoty przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 1, lub jego wielokrotności, w przypadku gdy roszczenie stanowi wielokrotność wynagrodzenia stanowiącego podstawę do jego ustalenia.

4. W przypadku gdy sędzia-komisarz wyda, zgodnie z przepisami Prawa upadłościowego, postanowienie, że określona część wynagrodzenia za pracę pracownika wykonującego zadania w zakresie zarządu przedsiębiorstwem lub wynagrodzenie osoby świadczącej usługi związane z zarządem przedsiębiorstwem upadłego, określone w umowie o pracę lub umowie o świadczenie usług zawartej przed ogłoszeniem upadłości, lub określona część świadczeń przysługujących w związku z rozwiązaniem stosunku pracy albo umowy o usługi związane z zarządem przedsiębiorstwem jest bezskuteczna w stosunku do masy upadłości, a wysokości części w stosunku do niej skutecznych są niższe niż przeciętne miesięczne wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 1 – wysokość wypłacanych świadczeń nie może odpowiednio przekraczać wysokości roszczenia skutecznego do masy upadłości.

⁸⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2022 r. poz. 1079, 1115, 1265, 1933, 2185, 2476 i 2707 oraz z 2023 r. poz. 326, 547 i 614.

Art. 14a. (uchylony)

Art. 15. 1. W okresie miesiąca od daty niewypłacalności pracodawcy, pracodawca, zarządca, syndyk, likwidator lub inna osoba sprawująca zarząd majątkiem pracodawcy sporządza i składa marszałkowi województwa zbiorczy wykaz niezaspokojonych roszczeń, zwany dalej „zbiorczym wykazem”, określając osoby uprawnione, o których mowa w art. 10, oraz tytuły i wysokość roszczeń wnioskowanych do zaspokojenia ze środków Funduszu. Zbiorczy wykaz obejmuje roszczenia z okresów poprzedzających datę niewypłacalności pracodawcy.

2. Jeżeli zaspokojeniu podlegają roszczenia z okresów następujących po dacie niewypłacalności pracodawcy, podmiot określony w ust. 1 sporządza i składa marszałkowi województwa niezwłocznie po ustaniu stosunku pracy osób uprawnionych wykazy uzupełniające; wykazy obejmują wskazanie tych osób oraz tytuły i wysokość roszczeń.

3. Zbiorczy wykaz i wykazy uzupełniające, zawierające dane pracowników: nazwisko, imię, numer PESEL, a w razie gdy nie nadano numeru PESEL – rodzaj, serię i numer dokumentu potwierdzającego tożsamość, adres zamieszkania, składa się marszałkowi województwa właściwemu ze względu na siedzibę pracodawcy, a w przypadku osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą – właściwemu ze względu na adres głównego miejsca wykonywania działalności.

3a. Do wykazów, o których mowa w ust. 3, dołącza się odpowiednio:

- 1) oświadczenie o przysługiwaniu zwalnianym pracownikom odpraw pieniężnych, o których mowa w art. 8 ustawy z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (Dz. U. z 2018 r. poz. 1969 oraz z 2023 r. poz. 641), oraz o ich wysokości;
- 2) oświadczenie o potrąceniach z tytułu świadczeń alimentacyjnych, dokonywanych z wynagrodzeń pracowników;
- 3) dokumenty potwierdzające uprawnienie do świadczeń.

3b. Do oświadczeń, o których mowa w ust. 3a pkt 1 i 2, przepis art. 12a ust. 7 stosuje się odpowiednio.

4. Marszałek województwa, o którym mowa w ust. 3, po stwierdzeniu zgodności zbiorczego wykazu lub wykazu uzupełniającego z przepisami ustawy, przekazuje niezwłocznie odpowiednie środki finansowe Funduszu podmiotowi określonemu w ust. 1, który wypłaca uprawnionym osobom świadczenia z tytułu roszczeń określonych w ustawie. W przypadku gdy przekazanie tych środków podmiotowi, o którym mowa w ust. 1, nastąpiło po śmierci pracodawcy, kwoty przekazane tytułem świadczeń marszałek województwa zalicza do kosztów Funduszu.

Art. 15a. 1. W okresie od dnia złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości pracodawcy spełniającego wymogi określone w art. 22–25 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe do dnia wydania przez sąd postanowienia w sprawie ogłoszenia upadłości pracodawca może złożyć do marszałka województwa, o którym mowa w art. 15 ust. 3, wniosek o wypłatę zaliczek na poczet niezaspokojonych przez pracodawcę roszczeń, o których mowa w art. 12 ust. 2, w kwocie należnych uprawnionemu pracownikowi świadczeń, nie wyższej jednak niż wysokość minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalonego na podstawie odrębnych przepisów, obowiązującego w dniu złożenia wniosku o wypłatę zaliczek.

2. Do wniosku o wypłatę zaliczek, o którym mowa w ust. 1, pracodawca dołącza zbiorczy wykaz, kopię wniosku o ogłoszenie upadłości z dołączonymi do niego dokumentami wraz z potwierdzeniem jego złożenia w sądzie oraz oświadczenia podpisane przez pracowników zawierające dane, o których mowa w art. 12a ust. 5 pkt 1 i 3.

3. Do oświadczeń, o których mowa w ust. 2, przepis art. 12a ust. 7 stosuje się odpowiednio.

4. Zaliczki, o których mowa w ust. 1, są wypłacane bezpośrednio pracownikowi.

Art. 16. 1. Wypłata świadczeń może nastąpić także na podstawie wniosku pracownika, byłego pracownika lub uprawnionych do renty rodzinnej członków rodziny zmarłego pracownika lub zmarłego byłego pracownika.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, składa się marszałkowi województwa, o którym mowa w art. 15 ust. 3, nie wcześniej niż po upływie dwóch tygodni od terminów przewidzianych do złożenia wykazu lub wykazu uzupełniającego, o których mowa w art. 15 ust. 1 i 2.

2a. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, zawiera dane i oświadczenia, o których mowa w art. 12a ust. 5 pkt 1, 3 i 4. Do wniosku dołącza się dokumenty potwierdzające kwotę niezaspokojonych roszczeń oraz dokumenty potwierdzające uprawnienie do świadczeń osoby, o której mowa w ust. 1.

2b. Do oświadczeń, o których mowa w ust. 2a, przepis art. 12a ust. 7 stosuje się odpowiednio.

3. Marszałek województwa, o którym mowa w art. 15 ust. 3, dokonuje wypłaty świadczeń niezwłocznie po stwierdzeniu, że wniosek, o którym mowa w ust. 1, obejmuje roszczenia podlegające zaspokojeniu ze środków Funduszu, oraz niezwłocznie powiadamia o tym pracodawcę, nadzorcę sądowego lub zarządcę, syndyka, likwidatora lub inną osobę sprawującą zarząd majątkiem pracodawcy. W przypadku gdy wypłata świadczeń nastąpiła po śmierci pracodawcy, marszałek województwa, o którym mowa w art. 15 ust. 3, kwotę wypłaconych świadczeń zalicza do kosztów Funduszu.

Art. 17. 1. Przepisu art. 15 ust. 1 nie stosuje się w razie niewypłacalności pracodawcy, która zachodzi w przypadku:

- 1) wydania przez sąd upadłościowy postanowienia o uznaniu głównego zagranicznego postępowania upadłościowego wszczętego wobec przedsiębiorcy zagranicznego z Danii lub z państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym;
- 2) wydania, zgodnie z art. 3 ust. 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 1346/2000, przez organ sądowy lub każdy inny właściwy organ państwa członkowskiego Unii Europejskiej, z wyłączeniem Danii, uprawniony do wszczęcia postępowania upadłościowego przedsiębiorcy zagranicznego z tych państw, orzeczenia o wszczęciu wobec przedsiębiorcy lub przedsiębiorcy zagranicznego postępowania upadłościowego, o którym mowa w art. 2 lit. a lub c tego rozporządzenia, oraz powołaniu zarządcy;
- 3) wydania przez sąd zagraniczny orzeczenia o wszczęciu postępowania upadłościowego, postępowania układowego lub innego podobnego postępowania, w państwach członkowskich Unii Europejskiej lub w państwach członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronach umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, wobec instytucji kredytowych i zakładów ubezpieczeń mających siedziby w tych państwach;
- 4) wydania w państwach członkowskich Unii Europejskiej lub w państwach członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronach umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, przez organ sądowy lub każdy inny właściwy organ lub sąd zagraniczny orzeczenia, zgodnie z którym nie zostaje wszczęte postępowanie upadłościowe z uwagi na stwierdzenie definitywnego zamknięcia przedsiębiorstwa albo z powodu niewystarczalności aktywów na zaspokojenie kosztów tego postępowania w odniesieniu do przedsiębiorcy zagranicznego, instytucji kredytowej lub zagranicznego zakładu ubezpieczeń.

2. W przypadkach określonych w ust. 1 wypłata świadczeń może nastąpić wyłącznie na podstawie wniosku, o którym mowa w art. 16 ust. 1, złożonego marszałkowi województwa, o którym mowa w art. 15 ust. 3.

3. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 4, osoba upoważniona w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej do reprezentowania przedsiębiorcy zagranicznego w oddziale albo w przedstawicielstwie lub odpowiednio osoba reprezentująca instytucję kredytową albo zagraniczny zakład ubezpieczeń, w razie niezaspokojenia przez pracodawcę roszczeń pracowniczych z powodu braku środków finansowych:

- 1) przekazuje marszałkowi województwa, o którym mowa w art. 15 ust. 3:
 - a) odpis orzeczenia wydanego przez organ sądowy lub każdy inny właściwy organ uprawniony do wszczęcia postępowania upadłościowego,
 - b) uwierzytelnione tłumaczenie orzeczenia na język polski,
 - c) informację sporządzoną w języku polskim o istotnej treści wydanego orzeczenia, dacie jego wydania oraz oddziale lub przedstawicielstwie, w tym dane dotyczące wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego lub do rejestru przedstawicielstw przedsiębiorców zagranicznych, o którym mowa w ustawie z dnia 6 marca 2018 r. o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) informuje osoby wymienione w ust. 2 o przekazaniu dokumentów, o których mowa w pkt 1.

4. W przypadkach określonych w ust. 1 marszałek województwa, o którym mowa w art. 15 ust. 3, dokonuje wypłaty świadczeń niezwłocznie po stwierdzeniu:

- 1) w przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 1 – wydania, zgodnie z przepisami Prawa upadłościowego dotyczącymi międzynarodowego postępowania upadłościowego, przez sąd upadłościowy postanowienia o uznaniu orzeczenia o wszczęciu głównego zagranicznego postępowania upadłościowego wszczętego wobec przedsiębiorcy zagranicznego z Danii lub państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym albo
- 2) w przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 2 – ukazania się w Monitorze Sądowym i Gospodarczym obwieszczenia, o którym mowa w art. 7, albo
- 3) w przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 3 – opublikowania w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej orzeczenia sądu zagranicznego o wszczęciu postępowania upadłościowego, postępowania układowego lub innego podobnego postępowania wobec instytucji kredytowych lub zagranicznych zakładów ubezpieczeń, albo

- 4) w przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 4, uzyskania dokumentów, o których mowa w ust. 3, od osoby upoważnionej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej do reprezentowania przedsiębiorcy zagranicznego w oddziale albo w przedstawicielstwie lub od osoby reprezentującej instytucję kredytową lub zagraniczny zakład ubezpieczeń oraz
- 5) że wniosek złożyła osoba, o której mowa w ust. 2, uprawniona do świadczeń z powodu niewypłacalności pracodawcy określonej w ust. 1 i
- 6) że wniosek dotyczy niezaspokojonych roszczeń podlegających zaspokojeniu ze środków Funduszu.

Art. 18. W postępowaniu, o którym mowa w art. 12a i art. 15–17, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2000 i 2185), z wyjątkiem przepisów dotyczących wydawania decyzji i postanowień.

Art. 19. 1. W razie wypłaty świadczeń w przypadkach określonych w art. 17 ust. 4 o zakresie ochrony roszczeń oraz o kwocie wypłaconych świadczeń:

- 1) marszałek województwa, o którym mowa w art. 15 ust. 3, powiadamia dysponenta Funduszu;
- 2) dysponent Funduszu powiadamia odpowiednią instytucję gwarancyjną.

2. W razie wypłaty świadczeń w przypadku ogłoszenia przez sąd upadłościowy upadłości pracodawcy lub wydania przez sąd upadłościowy orzeczenia o oddaleniu z przyczyn, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 3 i 4, wniosku o ogłoszenie upadłości pracodawcy, prowadzącego działalność również na terytorium innych państw członkowskich Unii Europejskiej lub państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym:

- 1) marszałek województwa, o którym mowa w art. 15 ust. 3, powiadamia dysponenta Funduszu;
- 2) dysponent Funduszu udziela informacji instytucjom gwarancyjnym państw, w których upadły pracodawca prowadził działalność.

3. Dysponent Funduszu porozumiewa się i współpracuje z właściwymi instytucjami państw członkowskich Unii Europejskiej oraz państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym również w innych sprawach dotyczących zaspokajania roszczeń w razie niewypłacalności pracodawcy.

Art. 20. 1. O odmowie wypłaty świadczenia w całości lub w części, zgłoszonego w trybie określonym w art. 15 i art. 16–19, oraz zaliczek, o których mowa w art. 12a i art. 15a, marszałek województwa, o którym mowa w art. 15 ust. 3, zawiadamia niezwłocznie na piśmie zainteresowaną osobę, podając uzasadnienie tej odmowy.

2. Spory powstałe w związku z odmową wypłaty świadczeń, o których mowa w ust. 1, rozstrzyga sąd właściwy w sprawach z zakresu prawa pracy.

3. O rozstrzygnięcie sporu wnosi się do sądu właściwego ze względu na siedzibę marszałka województwa, o którym mowa w art. 15 ust. 3, w terminie 30 dni od daty doręczenia zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1.

Art. 21. 1. Środki finansowe Funduszu przekazane na wypłatę świadczeń mogą podlegać egzekucji prowadzonej jedynie na rzecz osób, dla których zostały przekazane.

2. Ze świadczeń wypłacanych z Funduszu mogą być potrącane zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych, składki na ubezpieczenia społeczne finansowane ze środków ubezpieczonego, składki na ubezpieczenie zdrowotne, a także należności alimentacyjne na zasadach przewidzianych w Kodeksie pracy do potrącenia tych należności z wynagrodzenia za pracę.

Art. 21a. Ze środków Funduszu mogą być wypłacane także inne świadczenia na zasadach określonych w odrębnych ustawach, o ile Fundusz otrzyma dodatkowe środki finansowe przewidziane na ich wypłatę.

Art. 22. Minister właściwy do spraw pracy w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór zbiorczego wykazu, wzór wykazu uzupełniającego, wzór wniosku, o którym mowa w art. 16 ust. 1, tryb ich składania, rodzaje dokumentów wymaganych do wypłaty świadczeń, a także tryb przekazywania środków finansowych Funduszu na wypłaty świadczeń i dokonywania wypłat świadczeń, mając na uwadze racjonalne gospodarowanie środkami Funduszu oraz prawidłowe zabezpieczenie roszczeń.

Art. 22a. Minister właściwy do spraw pracy w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór wniosku pracownika o wypłatę zaliczki, o którym mowa w art. 12a ust. 1, oraz wzór wniosku pracodawcy o wypłatę zaliczek, o którym mowa w art. 15a ust. 1, tryb ich składania oraz rodzaje dokumentów wymaganych do wypłaty zaliczek, a także tryb przekazywania środków finansowych Funduszu na wypłatę zaliczek i dokonywania wypłat zaliczek, mając na uwadze racjonalne gospodarowanie środkami Funduszu oraz prawidłowe zabezpieczenie roszczeń.

Art. 22b. Marszałek województwa, o którym mowa w art. 15 ust. 3, w prowadzonych postępowaniach o wypłatę świadczeń, o których mowa w art. 12a, art. 14 i art. 15a, a także przy dochodzeniu zwrotu wypłaconych świadczeń, ma prawo do:

- 1) uzyskiwania pisemnych informacji i dokumentów dotyczących składania deklaracji i opłacania należnych podatków, na wnioski składany do urzędu skarbowego,
- 2) uzyskiwania pisemnych informacji i dokumentów dotyczących ustaleń dokonanych w ramach przeprowadzonych u pracodawcy kontroli, na wnioski składany do Państwowej Inspekcji Pracy,
- 3) uzyskiwania danych zgromadzonych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych na kontach płatników składek i kontach ubezpieczonych, na wniosek zawierający dane identyfikacyjne płatnika składek lub ubezpieczonego, określone w art. 50 ust. 7 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych,
- 4) wglądu do akt sądowych w postępowaniach w przedmiocie ogłoszenia upadłości pracodawcy, postępowaniach upadłościowych i postępowaniach restrukturyzacyjnych na wnioski składany do sądu upadłościowego lub restrukturyzacyjnego,
- 5) wglądu do akt egzekucyjnych dotyczących prowadzonych przeciwko pracodawcy postępowań egzekucyjnych na wnioski składany do organów egzekucyjnych

– w zakresie niezbędnym do prowadzonych postępowań.

Rozdział 5

Zakres oraz tryb zwrotu środków do Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych

Art. 23. 1. Przekazanie środków finansowych Funduszu na wypłatę świadczeń, a także wypłata świadczeń ze środków Funduszu powoduje z mocy prawa przejście na marszałka województwa, działającego w imieniu dysponenta Funduszu, roszczenia wobec pracodawcy albo innej osoby zarządzającej majątkiem pracodawcy, w szczególności likwidatora albo członka zarządu, albo roszczenia do masy upadłości o zwrot wypłaconych świadczeń.

2. Przy dochodzeniu zwrotu wypłaconych świadczeń roszczenia na rzecz Funduszu korzystają z takiej samej ochrony prawnej, jaką odrębne przepisy przewidują dla należności za pracę.

3. Dysponent Funduszu może określić warunki zwrotu należności, w szczególności rozłożyć na raty, odroczyć termin spłaty należności lub odstąpić w całości lub w części od dochodzenia zwrotu należności, lub umorzyć w całości lub w części należności, gdy dochodzi zwrotu należności lub prowadzi postępowanie egzekucyjne w stosunku do osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej albo przedsiębiorców, którzy trwale zaprzestali prowadzenia działalności gospodarczej z uwagi na pozostawanie w stanie likwidacji lub upadłości, jeżeli podjęcie takiej decyzji przez dysponenta Funduszu:

- 1) prowadzi do odzyskania zwrotu wyższej kwoty, niż gdyby takiej decyzji nie podjęto, lub
- 2) dochodzenie zwrotu jest związane z poniesieniem kosztów znacznie przewyższających wysokość dochodzonej kwoty, lub
- 3) w przypadku osób fizycznych – gdy osoba ta wykaże, że ze względu na stan majątkowy i sytuację rodzinną, w tym uzyskiwanie dochodu uniemożliwiającego spłacenie należności do Funduszu, nie jest w stanie spłacić należności jednorazowo lub w całości, ponieważ spowodowałoby to zbyt dotkliwe skutki dla niej i jej rodziny, w szczególności pozbawiłoby tę osobę i jej rodzinę możliwości zaspokojenia niezbędnych potrzeb życiowych.

4. Dysponent Funduszu może określić warunki zwrotu należności, w szczególności rozłożyć na raty, odroczyć termin spłaty należności, gdy dochodzi zwrotu należności lub prowadzi postępowanie egzekucyjne w stosunku do przedsiębiorców, w taki sposób aby nie stanowiło to pomocy publicznej w rozumieniu przepisów o pomocy publicznej.

5. Dysponent Funduszu może określić warunki zwrotu należności, w szczególności rozłożyć na raty, odroczyć termin spłaty należności lub odstąpić w całości lub w części od dochodzenia zwrotu należności, lub umorzyć w całości lub w części należności, gdy dochodzi zwrotu należności lub prowadzi postępowanie egzekucyjne w stosunku do przedsiębiorców, zgodnie z zasadami udzielania pomocy *de minimis*, określonymi we właściwych przepisach prawa Unii Europejskiej, dotyczących pomocy *de minimis*.

6. Dysponent Funduszu może umorzyć należność w całości lub w części w przypadkach całkowitej jej nieściągalności, gdy:

- 1) zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że w postępowaniu egzekucyjnym nie uzyska się kwoty wyższej od kosztów dochodzenia i egzekucji należności, lub

- 2) osoba fizyczna zmarła, nie pozostawiając żadnego majątku lub pozostawiła ruchomości niepodlegające egzekucji na podstawie odrębnych przepisów i jednocześnie nie ma spadkobierców innych niż Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego albo osoba fizyczna zmarła i nie ma możliwości dochodzenia należności pomimo przejścia odpowiedzialności na osoby trzecie, lub
- 3) osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, została wykreślona z właściwego rejestru, przy jednoczesnym braku majątku, z którego można by egzekwować należność, a odpowiedzialność nie przechodzi z mocy prawa na osoby trzecie, lub
- 4) sąd upadłościowy wydał postanowienie, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 3 lub 4 lub art. 8 ust. 1 pkt 1 lit. a.

7. Całkowita nieściągalność zachodzi również w przypadku, gdy osoba prawna lub jednostka organizacyjna, o których mowa w ust. 6 pkt 3, pomimo niewykreślenia z właściwego rejestru faktycznie nie istnieje.

8. Dysponent Funduszu może umorzyć należność w całości lub w części, gdy postępowanie egzekucyjne w stosunku do osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej albo przedsiębiorców, którzy trwale zaprzestali prowadzenia działalności gospodarczej, zostało umorzone w całości z urzędu.

8a. W przypadku gdy sąd upadłościowy, organ sądowy lub każdy inny właściwy organ państwa członkowskiego Unii Europejskiej, z wyłączeniem Danii, uprawniony do wszczęcia i prowadzenia postępowania upadłościowego w stosunku do osoby fizycznej, wyda orzeczenie o umorzeniu zobowiązań upadłego, kwotę umorzonego zobowiązania w części stanowiącej wierzytelność Funduszu marszałek województwa, o którym mowa w art. 15 ust. 3, zalicza w koszty Funduszu, o czym niezwłocznie zawiadamia dysponenta Funduszu.

9. Marszałek województwa, o którym mowa w art. 15 ust. 3, może wystąpić do dysponenta Funduszu z wnioskiem o odstąpienie w całości lub w części od dochodzenia zwrotu należności lub umorzenie w całości lub w części należności.

9a. Dłużnik Funduszu może wystąpić do dysponenta Funduszu za pośrednictwem marszałka województwa, o którym mowa w art. 15 ust. 3, z wnioskiem w sprawie określenia warunków zwrotu należności, w szczególności rozłożenia na raty, odroczenia terminu spłaty należności lub odstąpienia w całości lub w części od dochodzenia zwrotu należności lub umorzenia w całości lub w części należności. Dłużnik jest obowiązany dołączyć do wniosku dokumenty potwierdzające okoliczności wskazane we wniosku oraz oświadczenie o stanie majątkowym, a w przypadku dłużnika Funduszu będącego osobą fizyczną, także o sytuacji rodzinnej, dochodach i kosztach utrzymania.

9b. Jeżeli dysponent Funduszu, rozpatrując wniosek, o którym mowa w ust. 9 i 9a, uzna, że informacje lub dokumenty dołączone do wniosku nie są wystarczające do jego rozpatrzenia, występuje do marszałka województwa, o którym mowa w art. 15 ust. 3, o ich uzupełnienie, wskazując termin na dokonanie tej czynności.

9c. Do oświadczeń, o których mowa w ust. 9a, przepis art. 12a ust. 7 stosuje się odpowiednio.

10. Przepis ust. 1 nie ma zastosowania do wypłaty świadczeń w przypadkach, o których mowa w art. 17 ust. 1.

11. Minister właściwy do spraw pracy określi, w drodze rozporządzenia, rodzaje dokumentów i informacji wymaganych do rozpatrzenia wniosku, o którym mowa w ust. 9 i 9a oraz w art. 23a ust. 1 i 3, mając na uwadze umożliwienie dłużnikom Funduszu uregulowania zobowiązań powstałych w związku z wypłatą ze środków Funduszu świadczeń na rzecz ochrony roszczeń pracowniczych w związku z niewypłacalnością pracodawcy oraz racjonalne gospodarowanie środkami Funduszu.

Art. 23a. 1. Dłużnik Funduszu, wobec którego prowadzone jest postępowanie restrukturyzacyjne, może złożyć do dysponenta Funduszu za pośrednictwem marszałka województwa, o którym mowa w art. 15 ust. 3, wniosek o wyrażenie zgody na objęcie układem wierzytelności Funduszu. W zależności od rodzaju wnioskowanej pomocy, dłużnik Funduszu dołącza wskazane przez marszałka województwa dokumenty, o których mowa w art. 140 ust. 1 ustawy z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne, a także oświadczenie o wielkości udzielonej – w roku, w którym ubiega się o pomoc, oraz w ciągu 2 poprzedzających go lat obrotowych – i wnioskowanej pomocy publicznej oraz pomocy *de minimis* lub pomocy *de minimis* w rolnictwie lub rybołówstwie. Marszałek województwa przekazuje dysponentowi Funduszu wniosek dłużnika wraz z załączonymi dokumentami oraz swoim stanowiskiem dotyczącym wnioskowanych przez dłużnika warunków zwrotu należności Funduszu.

2. Dysponent Funduszu może wyrazić zgodę na objęcie układem wierzytelności Funduszu, o której mowa w art. 151 ust. 2 ustawy z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne, jeżeli prowadzi to do zwrotu należności Funduszu w całości.

3. Dłużnik Funduszu, który zawarł układ z wierzycielami w postępowaniu restrukturyzacyjnym, może złożyć do dysponenta Funduszu, za pośrednictwem marszałka województwa, o którym mowa w art. 15 ust. 3, wniosek o zawarcie porozumienia w przedmiocie określenia warunków zwrotu należności, w szczególności o rozłożenie na raty lub odroczenie terminu spłaty należności, wraz z zawartym z wierzycielami układem, prawomocnym postanowieniem o jego zatwierdzeniu oraz oświadczeniem o wielkości udzielonej – w roku, w którym ubiega się o pomoc, oraz w ciągu 2 poprzedzających go lat obrotowych – i wnioskowanej pomocy publicznej oraz pomocy *de minimis* lub pomocy *de minimis* w rolnictwie lub rybołówstwie. Marszałek województwa przekazuje dysponentowi Funduszu wniosek dłużnika wraz ze swoim stanowiskiem dotyczącym wnioskowanych przez dłużnika warunków zwrotu należności Funduszu.

4. Dysponent Funduszu może wyrazić zgodę na zawarcie porozumienia, o którym mowa w ust. 3, jeżeli prowadzi to do zwrotu należności Funduszu w całości.

5. Jeżeli dokumenty lub oświadczenia dołączone do wniosku, o którym mowa w ust. 1 i 3, nie są wystarczające do rozpatrzenia wniosku, dysponent Funduszu występuje do marszałka województwa, o którym mowa w art. 15 ust. 3, o ich uzupełnienie, wskazując termin na dokonanie tej czynności.

6. Jeżeli warunki zwrotu należności określone w układzie, o którym mowa w ust. 1, albo w porozumieniu, o którym mowa w ust. 3, stanowią wsparcie określone w art. 141 ustawy z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne, układ albo porozumienie może zostać zawarte zgodnie z przepisami tej ustawy.

7. Do oświadczeń, o których mowa w ust. 1 i 3, przepis art. 12a ust. 7 stosuje się odpowiednio.

Rozdział 6

Finansowanie Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych

Art. 24. 1. Fundusz jest państwowym funduszem celowym.

2. Dysponentem Funduszu jest minister właściwy do spraw pracy.

3. Dysponent Funduszu:

- 1) może nabywać prawa i zaciągać zobowiązania, z zastrzeżeniem art. 26, pozywać i być pozywany;
- 2) prowadzi sprawy i występuje w obrocie prawnym pod nazwą Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

4. Prawo reprezentacji Funduszu przysługuje dysponentowi Funduszu oraz działającym w jego imieniu, w oparciu i w zakresie udzielonego pełnomocnictwa pełnomocnikom dysponenta tego Funduszu.

5. Dysponent Funduszu może dokonywać czynności prawnych w zakresie rozporządzania składnikami mienia Funduszu zaewidencjonowanego w księgach, a w szczególności może je zbywać, wydzierżawiać lub wynajmować osobom fizycznym lub prawnym na zasadach określonych w przepisach prawa powszechnie obowiązującego, mając na uwadze zasadę efektywności wykorzystania mienia.

6. Dysponent Funduszu może również przekazać mienie Funduszu w zarząd polegający na gospodarowaniu wydzieloną częścią tego mienia w imieniu dysponenta Funduszu, na podstawie umowy na czas oznaczony nieodpłatnie lub za wynagrodzeniem lub w użytkowanie na czas oznaczony nieodpłatnie lub za wynagrodzeniem na rzecz Funduszu.

7. Przekazanie nieruchomości w nieodpłatne użytkowanie możliwe jest, pod warunkiem że całość użytkowanej nieruchomości przeznaczona jest wyłącznie na cele związane z realizacją zadań Funduszu.

Art. 25. 1. Dochodami Funduszu są:

- 1) składki płacone przez pracodawców;
- 2) odsetki od wolnych środków przekazanych w zarządzenie zgodnie z przepisami o finansach publicznych;
- 3) zapisy i darowizny;
- 4) dobrowolne wpłaty pracodawców;
- 5) odsetki ustawowe za opóźnienie od należności powstałych z tytułu wypłaconych świadczeń, zwróconych po terminie;
- 6) dodatnia różnica wartości ze sprzedaży nieruchomości i praw z nią związanych i jej równowartości, o której mowa w ust. 2;
- 7) dotacja budżetowa;
- 8) dochody z tytułu zbycia akcji i udziałów objętych przez Fundusz przed dniem 1 stycznia 2002 r.;
- 9) środki pochodzące z funduszy celowych;
- 10) inne dochody.

2. Przychodami Funduszu są:

- 1) zwroty należności powstałych z tytułu wypłaconych świadczeń oraz równowartość w nieruchomościach i związanych z nimi prawach przejętych przez dysponenta Funduszu za niespłacone w terminie wierzytelności z tytułu wypłaconych świadczeń oraz ustanowionych zabezpieczeń;
- 2) należności z tytułu najmu i dzierżawy mienia;
- 3) inne przychody określone w odrębnych przepisach.

3. Wymienione w ust. 1 i 2 dochody i przychody są przekazywane na rachunek bankowy Funduszu.

Art. 26. Dysponent Funduszu może, za zgodą ministra właściwego do spraw finansów publicznych, zaciągać kredyty i pożyczki na zaspokojenie roszczeń, o których mowa w art. 12.

Art. 26a. Dysponent Funduszu może podejmować działania związane z realizacją ustawowych zadań z wykorzystaniem środków zagranicznych.

Art. 27. 1. Środki Funduszu przeznacza się na finansowanie świadczeń, o których mowa w art. 12a, art. 14 i art. 15a, a także, z zastrzeżeniem art. 35 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1125, z późn. zm.⁹⁾), na pokrycie kosztów dochodzenia ich zwrotu i egzekucji należności Funduszu oraz kosztów powstałych w postępowaniach sądowych, w związku z odmową wypłaty świadczeń. Środki Funduszu przeznacza się również na pokrycie kosztów, o których mowa w art. 31 ust. 3.

1a. Środki Funduszu przeznacza się również na finansowanie zadań wynikających z innych ustaw. Dysponent Funduszu może dokonywać przesunięć przewidzianych w planie Funduszu kwot na finansowanie poszczególnych zadań oraz na finansowanie nowych, nieprzewidzianych w planie zadań w przypadku ich wprowadzenia ustawą, z tym jednak że łączna kwota środków na finansowanie zadań wynikających z ochrony roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy nie powinna zostać zmniejszona w celu jej przeznaczenia na inne cele.

2. (uchylony)

3. Środki Funduszu na realizację zadań związanych z zaspokojeniem roszczeń, a także dochodzeniem ich zwrotu w zakresie i na zasadach określonych w ustawie oraz środki na wydatki i zakupy inwestycyjne dysponent Funduszu przekazuje na wyodrębniony w wojewódzkim urzędzie pracy rachunek Funduszu, natomiast środki Funduszu, o których mowa w art. 31 ust. 3, dysponent Funduszu przekazuje na wskazany przez marszałka, o którym mowa w art. 15 ust. 3, rachunek bankowy samorządu województwa albo wojewódzkiego urzędu pracy.

4. Środki Funduszu przekazywane na wskazane w ust. 3 rachunki bankowe mogą być wykorzystywane wyłącznie na zadania określone w ust. 3.

Art. 27a. Minister właściwy do spraw pracy określi, w drodze rozporządzenia, zakres informacji dotyczących gospodarki środkami Funduszu, przekazywanych przez marszałków województw dysponentowi Funduszu, oraz terminy ich przekazywania, mając na uwadze konieczność zapewnienia prawidłowej gospodarki środkami Funduszu.

Art. 28. 1. Składki na Fundusz, o których mowa w art. 9, obciążają koszty działalności pracodawców.

2. Pracodawca po dacie jego niewypłacalności nie ma obowiązku opłacania składek na Fundusz.

Art. 29. 1. Składkę na Fundusz ustala się od wypłat stanowiących podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe bez stosowania ograniczenia, o którym mowa w art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

2. Wysokość składki na Fundusz określa ustawa budżetowa.

3. (uchylony)

Art. 30. 1. Poboru składek na Fundusz dokonuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych i przekazuje na rachunek bankowy Funduszu niezwłocznie, nie później jednak niż w ciągu 3 dni roboczych od ich rozliczenia.

2. W zakresie poboru składek na Fundusz, egzekucji tych składek, wymierzania odsetek za zwłokę oraz dodatkowej opłaty i grzywny z tytułu nieopłacenia składek w terminie stosuje się przepisy dotyczące składek na ubezpieczenia społeczne.

3. Koszty poboru składek, o których mowa w ust. 1, obciążają rachunek bankowy Funduszu i są potrącane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych w wysokości 0,5% kwoty pobranych składek.

4. W przypadku nieprzekazania składek na rachunek bankowy Funduszu w terminach, o których mowa w ust. 1, od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych należne są odsetki ustawowe za opóźnienie.

⁹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2023 r. poz. 181, 289, 326, 403, 535 i 614.

Rozdział 7

Zadania władzy publicznej

Art. 31. 1. Określone w ustawie zadania z zakresu ochrony roszczeń pracowniczych realizują minister właściwy do spraw pracy oraz marszałkowie województw przy pomocy wojewódzkich urzędów pracy.

2. Marszałkowie województw sporządzają corocznie, w terminach określonych przez dysponenta Funduszu, wkłady do planów finansowych.

3. Środki na wynagrodzenia pracowników wykonujących zadania w zakresie ochrony roszczeń pracowniczych oraz na pozostałe koszty obsługi marszałkowie województw otrzymują na podstawie limitów określonych przez dysponenta Funduszu w planie finansowym Funduszu.

Art. 32. (uchylony)

Art. 33. (uchylony)

Art. 34. (uchylony)

Art. 35. (uchylony)

Art. 36. (uchylony)

Art. 37. (uchylony)

Art. 38. (uchylony)

Art. 39. 1. Organem opiniodawczo-doradczym dysponenta Funduszu w sprawach Funduszu jest Rada Rynku Pracy, powołana na podstawie przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

2. Do zadań Rady w sprawach, o których mowa w ust. 1, należy w szczególności:

- 1) opiniowanie rocznych projektów planów finansowych Funduszu oraz sprawozdań z wykonania tych planów;
- 2) wyrażanie opinii w sprawach zaciągania kredytów i pożyczek, o których mowa w art. 26.
- 3) (uchylony)
- 4) (uchylony)

Rozdział 7a

Kontrola

Art. 39a. 1. Dysponent Funduszu może przeprowadzać u marszałka województwa kontrole w zakresie:

- 1) wydatkowania środków Funduszu zgodnie z przeznaczeniem;
- 2) przestrzegania zasad i trybu wydatkowania środków Funduszu;
- 3) właściwego dokumentowania oraz rozliczania otrzymanych i wydatkowanych środków Funduszu;
- 4) prawidłowości dochodzenia roszczeń na rzecz Funduszu;
- 5) prawidłowości wykonania planu finansowego.

2. Kontrolowany jest obowiązany udostępnić wszelkie dokumenty i udzielać wyjaśnień w sprawach objętych zakresem kontroli.

Art. 39b. 1. Czynności, o których mowa w art. 39a, w imieniu i z upoważnienia dysponenta Funduszu, przeprowadza pracownik urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw pracy, zwany dalej „kontrolerem”.

2. Kontroler, przeprowadzając czynności, o których mowa w art. 39a, jest obowiązany do okazania legitymacji służbowej oraz imiennego upoważnienia wskazującego marszałka województwa, którego czynności te dotyczą.

Art. 39c. 1. Dysponent Funduszu w wyniku przeprowadzonych przez kontrolera czynności, o których mowa w art. 39a, może przekazać marszałkowi województwa zalecenia.

2. Marszałek województwa, u którego przeprowadzono czynności kontrolne, może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń, zgłosić do nich zastrzeżenia.

3. Dysponent Funduszu ustosunkowuje się do zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia.

4. W przypadku nieuwzględnienia przez dysponenta Funduszu zastrzeżeń marszałek województwa, w terminie 30 dni od dnia otrzymania informacji o nieuwzględnieniu zastrzeżeń, jest obowiązany do powiadomienia dysponenta Funduszu o realizacji zaleceń.

5. W przypadku uwzględnienia przez dysponenta Funduszu zastrzeżeń marszałek województwa, w terminie 30 dni, jest obowiązany do powiadomienia dysponenta Funduszu o realizacji zaleceń, o których mowa w ust. 1, z uwzględnieniem zmian wynikających z zastrzeżeń.

Art. 39d. 1. Dysponent Funduszu może nałożyć na marszałka województwa odpowiedzialnego za nierealizowanie zaleceń, o których mowa w art. 39c, lub nieudostępnienie dokumentów lub nieudzielanie wyjaśnień, o których mowa w art. 39a ust. 2, karę pieniężną w wysokości do trzykrotnego miesięcznego jego wynagrodzenia, wyliczonego na podstawie wynagrodzenia za ostatnie 3 miesiące poprzedzające miesiąc, w którym nałożono karę, niezależnie od innych środków przewidzianych przepisami prawa.

2. Karę pieniężną wymierza dysponent Funduszu w drodze decyzji administracyjnej, biorąc pod uwagę rozmiar, stopień i społeczną szkodliwość stwierdzonych uchybień.

3. Od kary pieniężnej nieuiszczonej w terminie pobiera się odsetki ustawowe za opóźnienie.

4. Egzekucja kary pieniężnej wraz z odsetkami, o których mowa w ust. 3, następuje w trybie ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2022 r. poz. 479, z późn. zm.¹⁰⁾).

Rozdział 8

Zmiany w przepisach obowiązujących, przepisy przejściowe i końcowe

Art. 40–42. (pominięte)

Art. 43. 1. Osoby będące byłymi pracownikami lub członkami rodzin zmarłych pracowników lub zmarłych byłych pracowników, uprawnionymi do renty rodzinnej, których roszczenia pracownicze nie zostały zaspokojone przez syndyka, likwidatora lub byłego niewypłacalnego pracodawcę, pomimo prawomocnego wyroku sądu przeciwko tym podmiotom, mogą w terminie do dnia 30 czerwca 2007 r. wystąpić z pisemnym wnioskiem do kierownika Biura Terenowego Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych o wypłatę świadczeń ze środków Funduszu z tytułu niezaspokojonych roszczeń, w zakresie zgodnym z art. 6 i 6a ustawy, o której mowa w art. 50 pkt 1 w brzmieniu obowiązującym w okresie, za który roszczenia nie zostały zaspokojone.

2. Przepis ust. 1 ma zastosowanie do roszczeń pracowniczych, do których uprawnienie powstało przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, a z tytułu których świadczenia ze środków Funduszu nie mogły być wypłacone z powodu niezłożenia wniosku do Funduszu, o którym mowa w ust. 1, niespełnienia wymogów dotyczących okresów, o których mowa w art. 6 lub terminów, o których mowa w art. 7 ustawy, o której mowa w art. 50 pkt 1 w brzmieniu obowiązującym w okresie, za który roszczenia nie zostały zaspokojone.

3. Przepisy ust. 1 i 2 mają również zastosowanie, z wyłączeniem warunku prawomocnego wyroku sądu przeciwko syndykowi, likwidatorowi lub byłemu niewypłacalnemu pracodawcy, w przypadkach, gdy świadczenia ze środków Funduszu nie mogły być wypłacone w związku z art. 29 ust. 2 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o restrukturyzacji niektórych należności publicznoprawnych od przedsiębiorców (Dz. U. z 2020 r. poz. 2183).

4. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, powinien zawierać określenie syndyka, likwidatora lub niewypłacalnego pracodawcy oraz wskazanie tytułów roszczeń, o których mowa w ust. 1, oraz ich wysokości. Do wniosku należy dołączyć prawomocne orzeczenie sądu, o którym mowa w ust. 1, oraz dokumenty potwierdzające bezskuteczność przeprowadzonej egzekucji lub bezskuteczność ich dochodzenia w postępowaniu likwidacyjnym lub upadłościowym prowadzonym wobec niewypłacalnego pracodawcy, z zastrzeżeniem ust. 5.

5. W przypadkach, o których mowa w ust. 3, orzeczenie sądu nie jest wymagane.

6. Zaspokojeniu ze środków Funduszu podlegają należności główne.

7. Do wypłaty świadczeń, o których mowa w ust. 1 i 2, stosuje się odpowiednio art. 7 ust. 3 i 4, art. 8, art. 9 ust. 1 i art. 10 ustawy, o której mowa w art. 50 pkt 1 w brzmieniu obowiązującym w okresie, za który roszczenia nie zostały zaspokojone, oraz art. 291 § 5 Kodeksu pracy.

Art. 44. 1. Z dniem wejścia w życie ustawy pracownicy zatrudnieni dotychczas w Krajowym Biurze Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz w Biurach Terenowych Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych stają się pracownikami odpowiednio Krajowego Biura Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz Biur Terenowych Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w rozumieniu niniejszej ustawy.

2. Dyrektor Krajowego Biura Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i kierownicy Biur, o których mowa w art. 12 ust. 5 ustawy, o której mowa w art. 50 pkt 1, powołani przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy zachowują dotychczasowe warunki pracy i płacy.

¹⁰⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2022 r. poz. 1301, 1692, 1967, 2127, 2180, 2600, 2640 i 2687 oraz z 2023 r. poz. 556 i 614.

Art. 45. Z dniem wejścia w życie ustawy środki pieniężne, aktywa trwale i inne składniki majątkowe, należności i zobowiązania Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych utworzonego na podstawie ustawy wymienionej w art. 50 pkt 1 stają się środkami pieniężnymi, aktywami trwałymi i innymi składnikami majątkowymi, należnościami i zobowiązaniami Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w rozumieniu niniejszej ustawy.

Art. 46. 1. W sprawach wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

2. Do wykazów uzupełniających złożonych po dniu wejścia w życie ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe, jeżeli przed tym dniem był złożony wykaz zbiorczy, o którym mowa w art. 7 ust. 1 ustawy wymienionej w art. 50 pkt 1.

3. Z dniem wejścia w życie ustawy stronami umów zawartych przez:

- 1) Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych reprezentowany przez Dyrektora Krajowego Biura Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, o którym mowa w art. 12 ust. 5 ustawy, o której mowa w art. 50 pkt 1, staje się Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych reprezentowany przez Dyrektora Krajowego Biura Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, o którym mowa w art. 31 ust. 2 niniejszej ustawy;
- 2) Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych reprezentowany przez kierowników Biur Terenowych Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, o których mowa w art. 12 ust. 5 ustawy, o której mowa w art. 50 pkt 1, staje się odpowiednio Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych reprezentowany przez kierowników Biur Terenowych Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, o których mowa w art. 31 ust. 3 niniejszej ustawy;
- 3) Dyrektora Krajowego Biura Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych lub przez kierowników Biur Terenowych Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, o których mowa w art. 12 ust. 5 ustawy, o której mowa w art. 50 pkt 1, stają się odpowiednio Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych reprezentowany przez Dyrektora Krajowego Biura Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych lub Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych reprezentowany przez kierowników Biur Terenowych Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, o których mowa w art. 31 ust. 2 i 3 niniejszej ustawy;
- 4) Krajowe Biuro Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych lub Biura Terenowe Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, o których mowa w art. 12 ust. 4 ustawy, o której mowa w art. 50 pkt 1, stają się odpowiednio Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych reprezentowany przez Dyrektora Krajowego Biura Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych lub odpowiednio Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych reprezentowany przez kierowników Biur Terenowych Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, o których mowa w art. 31 ust. 2 i 3 niniejszej ustawy.

4. W toczących się postępowaniach administracyjnych i sądowych, których stronami są kierownicy Biur, o których mowa w art. 12 ust. 5 ustawy, o której mowa w art. 50 pkt 1, stronami stają się z dniem wejścia w życie ustawy odpowiednio kierownicy Biur, o których mowa w art. 31 ust. 3 niniejszej ustawy.

Art. 47. Przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 11 i art. 12 ust. 7 ustawy, o której mowa w art. 50 pkt 1, zachowują moc do czasu wydania przepisów wykonawczych na podstawie niniejszej ustawy.

Art. 48. 1. Ilekroć w odrębnych przepisach jest mowa o przepisach lub ustawie wymienionej w art. 50 pkt 1, należy przez to rozumieć odpowiednio przepisy niniejszej ustawy lub niniejszą ustawę.

2. Ilekroć w odrębnych przepisach jest mowa o Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, należy przez to rozumieć Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w rozumieniu niniejszej ustawy.

Art. 49. (pominięty)

Art. 50. Traci moc:

- 1) ustawa z dnia 29 grudnia 1993 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz. U. z 2002 r. poz. 85, z późn. zm.¹¹⁾);
- 2) ustawa z dnia 28 czerwca 1995 r. o zaspokajaniu ze środków Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych niektórych świadczeń przysługujących emerytom i rencistom (Dz. U. poz. 436 oraz z 1996 r. poz. 267).

Art. 51. Ustawa wchodzi w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu ogłoszenia¹²⁾.

¹¹⁾ Zmiany wymieniowej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. poz. 1088, 1287 i 1673, z 2003 r. poz. 2037 i 2271, z 2004 r. poz. 1264 i 2703 oraz z 2005 r. poz. 1110.

¹²⁾ Ustawa została ogłoszona w dniu 5 września 2006 r.